

NIEUWSBRIEF VOOR LEDEN
STICHTING RUITERSPOREN

het RUITERTJE

60

21 FEBRUARI 2023

JAARGANG 13

STICHTING RUITERSPOREN

INHOUD SAMENGESTELD DOOR
JAAP RUITER

REAGEREN?

RUITERSPOREN@GMAIL.COM

Van mijn goede voornemens laat dit eerste **RUITERTJE** van 2023 meteen resultaat zien: meer aandacht voor onze eigen familie, en minder voor de Zutphense Ruyters.

Bij het opruimen van oude emails kwam ik nog heel veel ongebruikt materiaal tegen; foto's maar ook aanzetten voor verhalen. Het leek me goed om hier de komende tijd mee bezig te gaan.

En verder wachten we zo langzamerhand op de echte lente, na opnieuw een winter die geen winter was...

Jaap Ruiter, voorzitter

(DE) RUITER

Ken je iemand die vást geïnteresseerd is in onze familie(stamboom)?

Stuur hem of haar dit **RUITERTJE!**

◆ RUITERSPOREN WEBSITE

Het is je misschien ontgaan, maar de RUITERSPOREN website bestaat dit jaar 20 jaar! Op 19 februari 2003 verscheen de eerste versie van de website op internet.

Ik moest nog veel ontdekken en veel leren, maar het begin was er!

Ik kon toen niet bedenken dat de website zó zou groeien; in de eerste jaren vooral dankzij het vele opzoekwerk van Ali Douma, en daarna dankzij de groei van het internet zelf, waardoor ik in staat was vanuit huis heel veel spuurwerk te ondernemen.

En verbazingwekkend: die laatste ontwikkeling staat nog maar in de kinderschoenen. Over een aantal jaren wordt het bij elkaar zoeken van een familiestamboom waarschijnlijk een fluitje van een cent. Er staat dan zoveel online dat je van achter de pc alles uit kunt zoeken, tot in de verste uithoeken van de wereld. Maar of dat dan nog zo leuk is?

Twintig jaar geleden zag de website er zo uit:

The screenshot shows the RUITERSPOREN homepage with a blue header bar. The header contains the text 'RUITER homepage' in a stylized font. Below the header is a navigation bar with five links: 'home', 'nieuws', 'genealogie', 'links', and 'info', each on a different colored background. The main content area is white and contains a welcome message: 'Welkom' in a blue box, followed by a paragraph stating the homepage is under development. Below this is a search section with a 'PicoSearch' logo, a search input field, and a 'Search' button. To the right of the search section is a box inviting users to sign a guestbook, with a 'CLICK HERE' button. At the bottom, there is a 'members only' section with a 'Login' button and fields for 'User Name' and 'Password'.

RUITER
homepage

home nieuws genealogie links info

Welkom

Deze homepage is nog in ontwikkeling maar ik heb alvast een begin gemaakt met het publiceren van mijn stamboom..

Kijk bij 'info' wat ik allemaal van plan ben met deze web-site.

Op zoek naar een bepaalde naam?

PicoSearch

U wordt vriendelijk uitgenodigd mijn gastenboek te tekenen

En dit is voor 'members only' :

Enter Password Protected Area

User Name:

Password:

Wil je nog wat verder kijken, dan heb ik nog wat meer afbeeldingen verzameld:

<http://www.ruitersporen.nl/overige/overige.php?page=19>

◆ STICHTING RUITERSPOREN

Nog een reden om dit jaar te gedenken: in juli bestaat de Stichting Ruitersporen 12 ½ jaar. Op 31 januari 2011 tekende ik de akte en was het allemaal formeel geregeld.

Een feestprogramma zit er niet in, maar wellicht is dit een goede reden om weer eens een **RUITERdag** te organiseren?!

De afgelopen jaren zat een **RUITERdag** er niet in vanwege de aanhoudende dreiging van een Corona-lockdown. We hebben dus zeker nog iets te goed! Laat eens horen of je interesse hebt?

◆ RUITERSPOOR

Sinds deze website in de lucht is heb ik vele honderden, zo niet duizenden, reacties ontvangen. Vooral in de begintijd waren dat er soms meerdere op een dag. nu nog hooguit enkele per maand. Het nieuwe is er wel wat af...

Sommige van die reacties heb ik eerst aan de kant gelegd omdat er andere zaken meer dringend waren. En een klein gedeelte raakte zo helemaal uit zicht... totdat ik begin dit jaar begon met het opruimen van alle oude emails. Want al die jaren heb ik alle emails keurig bewaard.

Nu blijkt er tussen die vergeten emails toch wel bruikbaar materiaal te zitten: correcties van foute informatie, foto's, nieuwe informatie etc. Er is meestal nog wel wat extra werk nodig om deze gegevens in bruikbare vorm op de website te zetten, maar de komende tijd zal ik hier mee bezig gaan.

Het nieuws zoals dat nu op de website staat, leent zich niet goed voor een wat meer gedetailleerde beschrijving van wat er op/aan de website gebeurt.

Ik heb daarom een nieuwe rubriek "**Ruiterspoor**" ingericht, waarin ik enkele keren per week melding doe van:

- belangrijke of opvallende vondsten
- toevoegingen of wijzigingen aan de website
- kleine nieuwtjes of wetenswaardigheden

Dus: **volg het Ruiterspoor** als je op de hoogte wilt blijven van het wel en wee van onze website (en dus onze familie)!

De nieuwe rubriek vind je in het hoofdmenu:

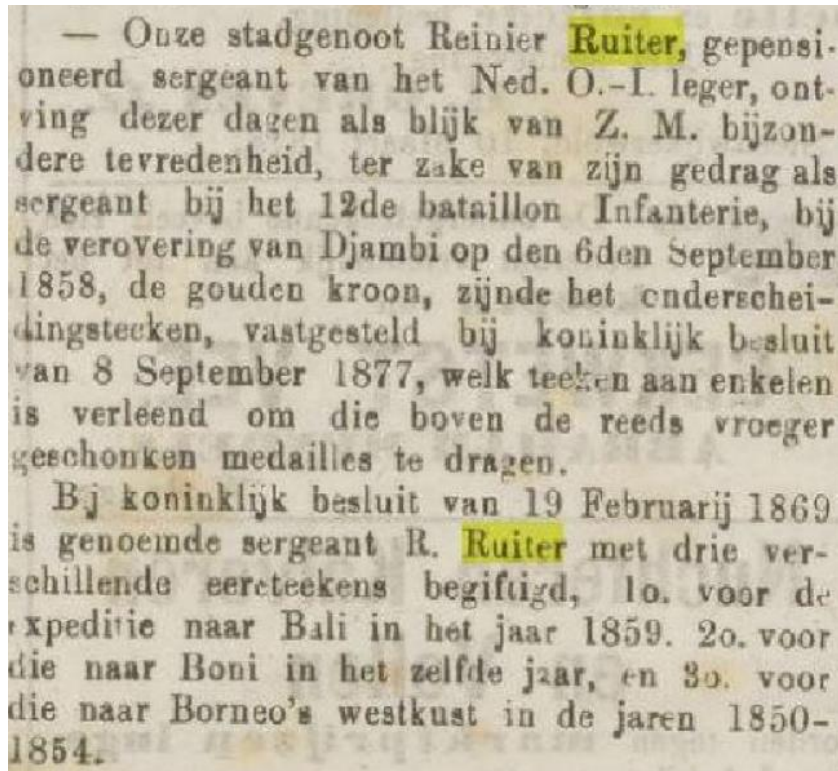

◇ REINDER RUITER, SOLDAAT IN NEDERLANDS OOST-INDIE

Van Reinder Ruiter was tot dusverre niet veel bekend. We kennen hem als zoon van een ongehuwde moeder - Geesje Reinders de Ruiter - en we weten dat hij twee keer getrouwd was. Reinder was arbeider van beroep.

Maar onlangs vond ik een krantenartikel dat mijn aandacht trok.

Het vermoeden dat de genoemde Reinier Ruiter bovenstaande persoon is, kon ik al vrij snel bevestigd krijgen. Bij het bezoek aan de website www.nederlandsekrijgsmacht.nl kwam veel informatie boven water, waarmee ik een tot nog toe onbekende episode uit het leven van Reinder kon invullen. Hoe zag Reinder eruit? Zijn lichaamskenmerken:

<i>Aangezicht</i>	<i>Rond</i>
<i>Voorhoofd</i>	<i>idem</i>
<i>Oogen</i>	<i>Bruin</i>
<i>Neus</i>	<i>Groot</i>
<i>Mond</i>	<i>idem</i>
<i>Kin</i>	<i>Rond</i>

<i>Haar</i>	<i>Bruin</i>
<i>Wenkbraauwen</i>	<i>idem</i>
<i>Merkbare teekenen</i>	<i>Geene</i>

Reinder was op 29 april 1846 kort na zijn 21ste verjaardag ingeloot als dienstplichtige **voor de duur van vijf jaar** en ingedeeld bij het 7e Regiment Infanterie. Op 28 september 1848 werd hij gedetacheerd bij het Koloniaal Werf Depot in Harderwijk. Dit legeronderdeel wierf recruten aan en bereidde hen voor op de dienst bij het leger in de koloniën. Reinder was nu beroepsmilitair voor een periode van 6 jaren *"te rekenen in te gaan met den dag van inscheeping naar de Overzeesche Bezittingen"*. Hij kreeg alvast fl. 10,- handgeld.

Op 9 februari 1849 komt het troepentransport in Batavia aan en wordt Reinder bij het 13. Bataillon Infanterie ingedeeld. Hij kan meteen aan de bak, want datzelfde jaar doet hij mee aan de derde expeditie tegen Bali. Dit was een strafexpeditie van het Nederlands-Indische leger naar drie vorstendommen op het eiland Bali. De actie richtte zich op Buleleng en Karangasem in het noorden en Klungkung in het zuiden. Het was een vervolg op de voor Nederland mislukte tweede expeditie naar Bali.

In de jaren 1850 - 1854 werd Reinder ingezet bij *"krijgsverrigtingen op Borneo"*. Dit was wederom een strafexpeditie van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger naar de westerafdeling van Borneo. In 1853 wordt hem de bronzen medaille toegekend.

In juli 1858 werd, nadat alle onderhandelingen om tot een

overeenkomst met de sultan te komen waren mislukt, een strafexpeditie naar het opstandige Djambi op Sumatra gezonden. Ook aan deze expeditie heeft Reinder deelgenomen. Tenslotte werd hij in 1859 ingezet bij *"krijgsverrigtingen tegen Boni / Celebes"*.

In juli van datzelfde jaar gaat hij over naar de militaire school, en het jaar daarop wordt Reinder ingedeeld bij de hospitaal dienst *"zijnde voor de active dienst afgekeurd."*

Hij krijgt fl. 40,- handgeld. In januari 1862 tekent hij nog eens bij voor 2 jaar, maar in 1865 besluit Reinder terug te keren naar Nederland, na 16 jaren zware tropendienst:

Wegens algemene ligchaamszwakte, niet ontstaan door het uitoefenen van gevorderden of bevolen dienst

Bij Gouv. besluit dd 9 Februarij 1865, nr 39, toegekend een gagement van fl. 89 's jrs, betaalbaar in Nederland.

Den 11 Julij 1865 derwaarts vertrokken met het schip Nederland,, den 20 Oct. 65 te Rotterdam aangekomen.

Reinder keert terug naar Steenwijk en trouwt zeven maanden later met **Deeltje ten Wolde**, met haar 24 jaren een stuk jonger. Deeltje laat hem geen kinderen na als zij in 1887 overlijdt.

Reinder is intussen 62 en trouwt in 1891 met de dan 30-jarige **Christina Heinhuis**. Ook dit huwelijk blijft kinderloos en in 1898 overlijdt dan Reinder. Christina is elf maanden later al in ondertrouw gegaan met Piet Luchtmeijer; dat zal heus wel voor wat gefronste wenkbrauwen gezorgd hebben.

◆ RUMOER IN TJALLEBERD

Van Ds. S. van Velzen (1809-1896) schreef een verhaal over zijn belevenissen in het Friese Tjalleberd in de tijd van de Afscheiding. Ik heb dit verhaal van ds. van Velzen ongewijzigd overgenomen. Jammergenoeg noemt hij geen namen van de betrokken ouderlingen, maar eentje daarvan is **Rein Wiegers Ruiter** geweest.

Hoogstwaarschijnlijk is hij de diaken, die genoemd wordt in hoofdstuk "Tussen de soldaten". We weten immers dat hij als straf voor eerdere samenkomsten, inkwartiering van vier soldaten opgelegd heeft gekregen. Ook wordt een dochter van een jaar of 10, 12 genoemd. Dit zou heel goed **Eekjen** kunnen zijn.

Martine Jonker maakte me attent op dit verhaal, waarvoor hartelijke dank.

Jammergenoeg is het verhaal veel te lang voor dit RUITERTJE, maar natuurlijk kun je het op de website lezen: "[Rumoer in Tjalleberd](#)".

De hervormde kerk te Tjalleberd, die in 1742 in gebruik genomen werd (foto: Wikimedia, RCE).

◆ PIER PANDER

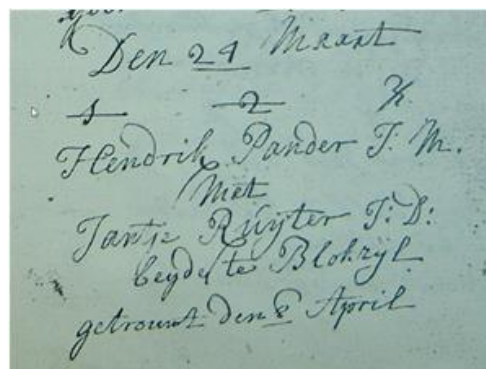
Pier was de zoon van een arme binnenschipper. Toen hij nog een jongen was werd zijn kunstig houtsnijwerk opgemerkt. Door enkele welgestelde personen, onder andere de journalist Johannes de Koo en de doopsgezinde dominee van Drachten, werd hij in staat gesteld een kunstopleiding te volgen aan de Kunstnijverheidsschool Quellinus Amsterdam en daarna aan de Académie des Beaux-Arts in Parijs. In 1885 won hij de Prix de Rome voor beeldhouwen, maar in dezelfde tijd maakte een ernstige ziekte hem invalide. Pander verhuisde in 1893 naar Rome, waar hij een atelier opzette. Hij reisde regelmatig naar Nederland, waar hij vooral bekend werd, nadat hij in 1898 de munt met de beeltenis van koningin Wilhelmina had ontworpen. Na verloop van tijd kocht hij een huis in De Knipe voor zijn ouders, die tot dan toe in hun boot waren blijven wonen. Tijdens een van deze reizen naar Nederland maakte hij ook kennis met de jonge Jan Mankes, die diep onder de indruk was van de beroemde Pander.

Pander portretteerde vele bekende personen van zijn tijd. Zo maakte hij onder meer de beeldenaar van Koningin Wilhelmina op de Nederlandse munten die geslagen zijn tussen 1898 en 1910. Dit ter gelegenheid van Wilhelmina's inhuldiging in 1898. Hij was tijdens zijn leven zeer bekend en populair bij het grote publiek; hij werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Pander stierf uiteindelijk in Rome aan de gevolgen van tuberculose.

Wat maakt Pier Pander voor ons extra bijzonder?

Daarvoor moeten we nog een paar generaties verder terug, en dan vinden we in het trouwboek van hervormde gemeente in Blokzijl uit 1776:

Na het afkondigen van het voorgenomen huwelijk op 24 maart was de kerkelijke gemeente drie weken in de gelegenheid om hier bezwaar tegen aan te tekenen.

Daar duiden de doorgestreepte 1, 2 en 3 op: geen verhindering. Hendrik en Jantje zijn niet eerder getrouwd geweest, J.M = jonge man, J.D = jonge dochter.

Jantje is een dochter van **Jan Bastiaan Ruijter** [↑] **STAMBOOM** en **Hiltje Peters Room**, dat is uit de tak van de Blokzijliger Ruiters.

Hun zoon Jacob wordt eveneens in Blokzijl geboren en trouwt daar ook; hij noemt zich koopman. De uit dit huwelijk geboren zoon met wederom de naam Hendrik vertrekt op een bepaald moment naar Drachten, waar hij in 1838 trouwt met Grietje Taekes Meter.

Hun zoon Jacob, overigens al voor hun huwelijk in 1835 in Drachten geboren, is de mattenschipper waarmee we dit verhaal begonnen.

We hebben dus de volgende generaties:

- Hendrik Jans pander x **Jantje Jans Ruiter**
- Jakob Hendriks Pander x Jantje Hendriks Veen
- Hendrik Jacobs Pander x Grietje Taekes Meter
- Jacob Hendriks Pander x Engeltje Piers Wouda
- Pier Jacobs Pander

Bronnen

- *wikipedia*
- *Johan Zwart †*
- *Archief Ruitersporen*

◆ OP NAAR BURGSTEINFURT!

In onze stamboom vinden we een tiental personen die op een of andere manier in relatie met **Burgsteinfurt** staan. Nou is dit een erg leuk stadje - gelegen halverwege Enschede en Münster - met een schitterend kasteel, maar wat trok deze mensen hierheen?

Het blijkt dat hier een grote katoenfabriek van fabrikant **Rolinck** heeft gestaan. De fabriek had dringend personeel nodig en vestigde zich dus in een gebied waar veel armoede en werkloosheid heerste. Dat zorgde voor een groot potentieel aan goedkope arbeidskrachten. Eventjes over de grens in het Twentse land verzezen om dezelfde redenen vele textielfabrieken.

Heel veel (De) Ruiters hebben de gang gemaakt vanuit de voormalige veengebieden van Friesland en Overijssel naar deze omgeving.

Rolinck bouwde zelfs huisvesting voor arbeiders en naar verluid werd zelfs de reis vanuit Nederland ook nog betaald...

In **RUITERTJE** 52 had ik een klein stukje geschreven over de katoenspinnerij in Burgsteinfurt. Ruud van der Wees reageerde met wat persoonlijke herinneringen en het leek me een goed idee om alles bij elkaar te voegen tot een nieuw verhaal.

De fotos van de woonhuizen zijn gemaakt door Ruud.

Burgsteinfurt was en is natuurlijk nog steeds Duits, en de daar geboren zijn dan ook feitelijk Duitser. In dit verband moet **Heinrich Ruiter** genoemd worden. Zijn vader **Jan Hendriks Ruiter** [↑ STAMBOOM](#) en moeder Jantje Bloem waren in Burgsteinfurt getrouwd in 1905, en ze waren beiden afkomstig uit de voormalige veengebieden in Friesland en Overijssel. Toen Jan in 1906 zijn zoon Hendrik aan wou geven bij het stadhuis, weigerde de ambtenaar die naam. En dus zou zijn zoon als Heinrich door het leven gaan. Vreemd genoeg werden de namen van zijn later geboren zusters Geertje, Maartje en Margje wel geaccepteerd... Ruud van der Wees, wiens moeder Maartje hierboven genoemd werd, heeft me interessante aanvullingen gestuurd. Ik heb zijn tekst iets aangepast.

"Als kind vond ik het interessant dat mijn moeder in Duitsland was geboren en toen de werkgevers begon te vragen wiens ouders in het buitenland waren geboren (?) kreeg ik interesse in het waar en waarom.

Van een Duits paspoort of het zijn van Duitser heb ik in mijn familie nooit gehoord. Allen zijn Nederlander. Misschien weet iemand hoe dat zit ?

De fa. Rolinck heeft een hele straat gebouwd om arbeiders op te uit het buitenland op te vangen en te huisvesten. De woningen hadden aan huis een aanbouw voor 2 varkens. Eentje om zelf op te eten en eentje om te verkopen. Deze aanbouwen zijn intussen allemaal verdwenen maar de huizen staan er nog:

Van de familie Ruyter zijn daar Albert Alberts (1819-1908) en Hendrik Alberts (1851-1931) en diens zoon Jan Hendriks (1879-1929) naar toe getrokken en hebben daar gewoond op de Rolinckstraße 2.

Maar voor mij is bijzonder dat ook de familie Bloem daar heen gegaan is; zij kwamen terecht op nummer 12. Nou had Hans Bloem (1853-1940) een dochter Jantje (1881-1976) en de rest heb ik hierboven al 'verklapt'.

Jan en Jantje hebben daar 5 kinderen gekregen, Heinrich, Hans, Geertje, Maartje en Margje. De familie vertrok in 1913 naar Lonneker. Daar kwam er nog een kind bij, Marie En vandaar naar Hilversum waar het laatste kind Gerritje geboren is.

Dochter Maartje, geboren in 1911, zou de moeder van Ruud worden.
De huizen staan er nog altijd.

De familie Ruijter woonde op nummer 2:

En de familie Bloem woonde op nr. 12:

Helemaal rechts zie je de schoorsteen van de Rolinck-fabriek:

Ruud schreef me verder nog:

“

In 2006 was het zover en hebben mijn vrouw en ik een vakantie geboekt in Burgsteinfurt om te kijken hoe het daar was, toen hebben we de stad bekeken. Een pracht stadje met de prachtige Burg "Steinfurt", die ook te bezichtigen is, een watermolen in de Aa, water waar ook de fabriek gebruik van maakte. In 2012 is een begin gemaakt met de sloop van de oude fabrieksgebouwen, op 22 augustus 2014 sneuvelde als laatste de schoorsteen; hij had er 130 jaar gestaan.

◆ SJOERD RUITER, DE SNEUPER FAN 'E TYNJJE

Ik kan me hem niet echt herinneren, maar op de begrafenis van mijn grootvader, Hendrik Ruiter, op 4 oktober 1973, moet ik hem ontmoet hebben. Zijn naam staat immers in het condoleantieregister:

Sjoerd is geboren in Nijbeets, in de Ripen. Na zijn trouwen met Rinkje Veenstra bleef hij in het ouderlijk huis wonen; ze kregen 4 kinderen. Hij was boer en had 8 koeien, een paard en wat kalveren. Daarnaast had hij in de Deelen een stuk grond waar hij turf stak. Hij was erg geïnteresseerd in de natuur; naast hun huis hadden ze een appelhof en hij volgde oa. een cursus over vruchtbomen. In de oorlog verbleef **Sjoerd Andringa** enige tijd bij hen in huis. Deze Sjoerd was een oomzegger, nl. een zoon van zuster Margje. Hij zou later (vooral in Friesland) bekend worden als persfotograaf, maar ook als beeldend kunstenaar.

Het feit dat hij schilder was kwam goed van pas want in die periode schilderde hij het huis van Sjoerd en Rinkje. Mogelijk was hij (net als mijn vader) ondergedoken om zich te onttrekken aan de Arbeitseinsatz. De omgeving leende zich daar goed voor.

Toen Sjoerd en Rinkje op oudere leeftijd naar de Riperwei in Tijnje verhuisden nam zoon Jappie (Jacob) de koeien over. Sjoerd was altijd erg leergierig, las en schreef graag (oa. voor het kerkblad in Tijnje) en daarnaast was hij regelmatig aan het knutselen in zijn ruime werkplaats die hij aan huis had. Hij timmerde oa. vogelhuisjes en houten stoofjes die hij vervolgens beschilderde. Met de achterkant van spijkers maakte hij dan kleurige stippen. Sjoerd had geen rijbewijs maar reed veel op een Thomas brommertje. Ook ging hij graag op de fiets naar zijn kinderen. Wat ik me meen te herinneren wordt bevestigd door zoon Jappie: Sjoerd kwam regelmatig over de vloer bij Hindrik en Tienke, zoals mijn grootouders in Tijnje genoemd werden.

Van alles wat Sjoerd schreef ken ik alleen zijn bijdragen in het kerkblad. Daarvan bezit ik een hele stapel fotokopieën.

Het Friese woord "sneuper" betekent zoveel als "snuffelaar, onderzoeker uit liefhebberij". Sinds vrij kort kent ook het Nederlands dit begrip, maar dan meer in de zin van "snuffelen, bv. op een rommelmarkt". Het woord staat overigens niet in het Nederlandse woordenboek.

Sjoerd was een sneuper in Friese zin, en daarom leek het me toepasselijk om de titel van dit verhaal dan ook maar in het Fries te houden.

Sjoerd Ruiter, de oudste halfbroer van mijn pake, interesseerde zich net als mij enorm voor geschiedenis. Op het moment dat Sjoerd overleed in 1979 (zonder dat ik dat wist) begon ik juist met het uitzoeken van de stamboom. We zijn elkaar net misgelopen. Heel erg jammer, want Sjoerd had me heel veel kunnen vertellen over de familie en het turfmaken...

De eerste bijdragen (uit 1969) gaan vooral over de geschiedenis van Tijnje:

++ VAN VROEGERE TIJDEN +++

Dat het dorp Tijnje eerst plm. 1910 een zelfstandig dorp werd, zullen de meesten zeker weten. Maar dat het ook al in de Roomse tijd genoemd wordt, zal minder bekend zijn. Toch werd reeds in 1315 bij het noemen van de plaatsen waar een kapel stond, ook Rijp genoemd. Het rijtje zag er als volgt uit:

"Weningawalden, Hemerike, Lappingahusum, Wispolia, Korte en Lange Zwaag, Lukaswalde en Rijp."

Dat het niet veel levensvatbaarheid had, blijkt wel uit de omstandigheid dat het na 1500 niet meer werd genoemd. In het jaar 1543 zijn al de genoemde plaatsen parochies, maar Rijp is van de kaart. Dat het wel in dit gebied is geweest, bewijzen dunkt mij de verschillende namen die we hier nog steeds hebben, zoals Rijper Walden en Korte en Lange Rijen. En als men een omstreeks 1700 getekende kaart bekijkt, dan staat het dorp daar nog steeds.

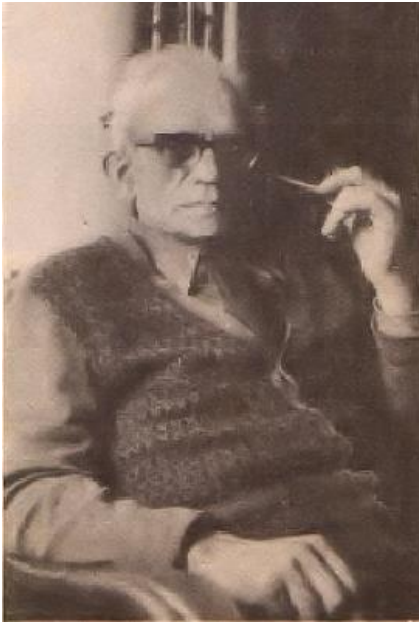
Later behandelt Sjoerd vooral de geschiedenis van de Gereformeerde kerk in Tijnje (en Tjalleberd), waarin Sjoerds overgrootvader Rein Ruiter een belangrijke rol speelde.

Het navolgende artikel in het Friesch Dagblad van 18 januari 1979 vertelt Sjoerds verhaal aldus:

Inwoner Tijnje verzamelt geschiedenis Veertig plakboeken met nieuws bij Sj. Ruiter

Het dagelijks nieuws en de historie zijn de onderwerpen, waar de 74-jarige oudveehouder en vervener Sjoerd Ruiter in Tijnje zich intensief mee bezig houdt. "Hy knipt altyd alles út. Hy hat wol mear as fjirtich plakboeken", zegt zijn vrouw. In een achterkamer staan ze op een rijtje, een schat aan wetenswaardigheden over tal van zaken, die Sjoerd Ruiter interesseren. Knipsels uit kranten en tijdschriften zijn in chronologische volgorde ingeplakt en als er wat nageslagen moet worden duurt het maar even en het gezochte is er. Ook is Ruiter al een jaar of tien bezig met het napluizen van oude notulenboeken van de plaatselijke Gereformeerde Kerk. In het kerkblad schrijft hij sedertdien stukjes "Van vroeger tijden". Binnenkort is hij aan de honderdste aflevering toe en dat is een mooie gelegenheid om er dan maar mee te stoppen. "Oars wurdt it to nei". [*]

Een tachtigtal van deze stukjes zijn intussen al gebundeld door een kennis, die er fotocopies van heeft laten maken. Het zou zo kunnen worden uitgegeven. De stukjes gaan vooral over de geschiedenis van de kerk in dit van oudsher arme gebied van Opsterland. Ruiter vertelt dat het oudste notulenboek uit 1870 dateert. Maar hij is er al "sneupende" achter gekomen dat er in 1836, twee jaar na de Afscheiding, door de gereformeerden een eerste bijeenkomst werd gehouden ten huize van Rein Wiegers Ruiter. Dat was zijn overgrootvader, die in Tjalleberd woonde. Daar ligt ook de bakermat van de Gereformeerde Kerk van Heerenveen. "De minsken waerden der útslein troch de soldaten fan de kening" vertelt Ruiter. Er preekte toen een zekere Wind, die later dominee werd. Dat werd hij

gewaar uit een krantenartikel in het Friesch Dagblad in 1951. Hij bladert even en daar is het bewuste knipsel al.

Elf jaar wonen de heer en mevrouw Ruiter nu in Tijnje. Daarvoor hadden ze een boerderijtje in de buurt van de Uilesprong.

Ze zijn Tijnsters van oorsprong, maar in de oorlog werd deze streek bij Nij Beets gevoegd. "Dat hat een hiele striid west", weet Ruiter nog. Na de verhuizing kwam er meer tijd voor de hobby van het sneupen en verzamelen. In 1969 verscheen het eerste artikeltje in het kerkblad. De vrouw zegt: "Foar myn man is 't in moaije hobby, hwant as jo neat om hannen ha is ek net bêst."

Het blaadje wordt in het hele land gelezen door oud-inwoners van Tijnje en van heinde en ver krijgt Ruiter wel reacties.

Toen er eens een poosje geen stukje van hem in stond, werd hem al gauw gevraagd: Hoe zit dat? In het begin behandelde hij de geschiedenis van de streek, de laatste tijd gaat het vooral om die van de kerk. Hij kreeg op een bepaald ogenblik de sleutel van het archief, als blijk van vertrouwen van de kerkeraad. Alle notulenboeken stonden tot zijn beschikking. "Der kamen somtiden nuvere dingen yn foar, dy kin je net yn 'e krante sette", merkte hij op.

【*】 Sjoerd doelt hier waarschijnlijk op het volgende. Een belangrijke taak van de kerkeraad was om de gemeente in het goede spoor te houden. Ongewenst gedrag door gemeenteleden kwam natuurlijk in vergaderingen aan de orde, en daarvan verscheen een schriftelijke weerslag in de notulen. Naarmate Sjoerd dichterbij het heden kwam, waren de besproken personen meer en meer bekenden van hem. Hij heeft er verstandig aan gedaan om ervan af te zien hier stukjes over te gaan schrijven.

Dit verhaal kwam tot stand dankzij belangrijke bijdragen van zoon Jappie (Jacob) Ruiter en kleindochter Rina Ruiter.

◆ HANZEJAAR 2023

In 2023 vindt in Nederland het Hanzejaar plaats. Tijdens het Hanzejaar staan negen Nederlandse Hanzesteden langs de IJssel en de voormalige Zuiderzee (Elburg, Hattem, Hasselt, Kampen, Zutphen, Doesburg, Zwolle, Deventer & Harderwijk) in het teken van de Hanze. Het Hanzejaar is een ode aan de Hanze en wordt groots gevierd met omvangrijke programma's van evenementen en activiteiten. Deze activiteiten staan in het teken van kunst, muziek, cultuur, educatie, erfgoed, sport en economie. Op 1 april 2023 (geen grap) vindt de aftrap van dit unieke event plaats in Hanzestad Kampen.

In Zutphen wordt een aantal lezingen gegeven, die ik van plan ben bij te wonen. Er staat van alles te gebeuren, en ik roep iedereen op om deze gelegenheid aan te grijpen en eens een Hanzestad als Deventer, Doesburg en Zutphen te bezoeken. Met name deze steden ademen nog steeds een middeleeuwse Hanzesfeer.

De centrale agenda vind je hier, maar er vinden ook kleinschaliger plaatselijke activiteiten plaats, zoek daarvoor op het internet.

<https://www.visithanzesteden.nl/agenda-0/all/>

